

der handlingens foretagelse. Bestemmelsen viderefører den hidtil gældende strafnedsættelses- og strafbortfaldsbestemmelse i straffelovens § 84, stk. 1, nr. 3. Placeringen i § 82, der omhandler mulighed for nedsættelse af straffen inden for strafferammen, medfører ikke, at den foreslåede bestemmelse i § 83 ikke vil kunne finde anvendelse. I det omfang en uvidenhed eller misforståelse efter de gældende regler i praksis ville føre til nedsat straf eller strafbortfald, jf. den gældende § 84, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 2, vil den foreslåede bestemmelse i § 83 om strafnedsættelse og strafbortfald ligeledes kunne finde anvendelse.

§ 82, nr. 5, nævner som formildende omstændighed, at gerningen er udført i en oprørt sindstilstand, der er fremkaldt af forurettede eller personer med tilknytning til denne ved et uretmæssigt angreb eller en grov fornærmelse. Bestemmelsen viderefører med en moderniseret formulering straffelovens § 84, stk. 1, nr. 4. Bestemmelsen udvider samtidig kredsen af personer, som har fremkaldt den oprørte sindstilstand, til også at omfatte personer med tilknytning til forurettede, f.eks. personer tilhørende forurettedes gruppe. Den oprørte sindstilstand, som kan føre til en formildet strafudmåling, kan som hidtil være fremkaldt ved, at andre end gerningsmanden er blevet angrebet.

Efter § 82, nr. 6, skal det i almindelighed indgå som formildende omstændighed, at gerningen er begået som følge af tvang, svig eller udnyttelse af gerningsmandens unge alder eller betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold. Modstykket til denne bestemmelse er den foreslåede bestemmelse i § 81, nr. 8, hvorefter det i almindelighed skal indgå som skærpende omstændighed, at gerningsmanden har fået en anden til at medvirke til gerningen ved tvang, svig eller udnyttelse af dennes unge alder eller betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold. Der henvises til bemærkningerne ovenfor til denne bestemmelse.

Med § 82, nr. 7, videreføres straffelovens § 85, 1. pkt., idet det foreskrives, at det i almindelighed skal anses som formildende omstændighed, at gerningen er begået under indflydelse af stærk sindsbevægelse, eller at der foreligger andre særlige oplysninger om gerningsmandens sindstilstand eller omstændighederne ved gerningen. Som formildende omstændighed angives udtrykkeligt »stærk medfølelse«. Som eksempel herpå kan nævnes medlidenhedsdrab af en uhelbredelig syg person. Der vil i øvrigt kunne hentes vejledning for fortolkningen af denne bestemmelse i

den praksis, som knytter sig til den hidtidige bestemmelse i § 85.

Med § 82, nr. 8-9 og 11, videreføres de hidtil gældende bestemmelser i straffelovens § 84, stk. 1, nr. 6-9.

I § 82, nr. 10, angives som formildende omstændighed, at gerningsmanden har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre. Med denne bestemmelse lovfæstes den retstilstand, som har udviklet sig på baggrund af Højesterets dom offentliggjort i Ugeskrift for Retsvæsen 1998, side 1317. Bestemmelsen er ikke begrænset til bestemte sagstyper, herunder sager, som gerningsmanden selv har været involveret i. Bestemmelsen må efter ordlyden forventes at få størst praktisk betydning i sager om grovere kriminalitet, f.eks. større narkotikasager, sager om alvorlig voldskriminalitet og drab eller sager om omfattende eller alvorlig økonomisk kriminalitet, hvor efterforskningen erfaringsmæssigt er særlig vanskelig eller problemfyldt.

Efter § 82, nr. 12, skal det i almindelighed anses som en formildende omstændighed, at gerningsmanden på grund af den strafbare handling frakendes en af de i § 79 omhandlede rettigheder eller påføres andre følger, der kan sidestilles med straf. Bestemmelsen til sigter at lovfæste den retstilstand, som har udviklet sig i retspraksis i tilknytning til straffelovens § 87. Om en anden følge kan sidestilles med straf, beror på en konkret vurdering. Bestemmelsen kan efter omstændighederne både omfatte følger af faktisk art, og af retlig art, f.eks. udvisning, afskedigelse eller ikendelse af disciplinære foranstaltninger i anledning af det strafbare forhold.

§ 82, nr. 13 og 14, retter sig henholdsvis mod sagsbehandlingstiden, dvs. den tid, der er medgået til sagens behandling ved politi og domstole, og mod den tid, der er gået fra den strafbare handling foretagelse til dens pådømmelse.

Om det førstnævnte forhold fremgår af § 82, nr. 13, at det i almindelighed skal indgå som formildende omstændighed, når straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden rimelig tid, uden at det kan bebrejdes gerningsmanden. Hensigten med denne bestemmelse er at lovfæste den retstilstand, som har udviklet sig i retspraksis, herunder bl.a. i tilfælde, hvor der har været spørgsmål om, hvorvidt sagsbehandlingstiden har medført en krænkelse af tiltaltes rettigheder efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6, stk. 1. Om bestemmelsen kan bringes i anvendelse, beror således på en konkret vurdering, hvorved der efter omstændighederne kan være anledning til at inddrage flere forhold, herunder sa-